

Amigues i Amics de Francesc Tomàs i Oliver
a les Balears i a les Pitiüses

VAGA DE TOTES!

Sílvia Suau

Com s'anava anunciant, el passat 8 de març no fou una efemèride més, sinó que esdevingué en una jornada de lluita feminista que serà recordada durant molt de temps. Més enllà de les manifestacions i piquets tradicionals, ha aparegut una nova manera de fer i d'entendre el treball. La vaga feminista ha aparegut com un necessari aire fresc per reinventar -i reescriure- el concepte de vaga. L'economia es sustenta sobre les cures d'unes i, en conseqüència, dels privilegis d'altres. I aquesta ha estat la clau de la vaga feminista.

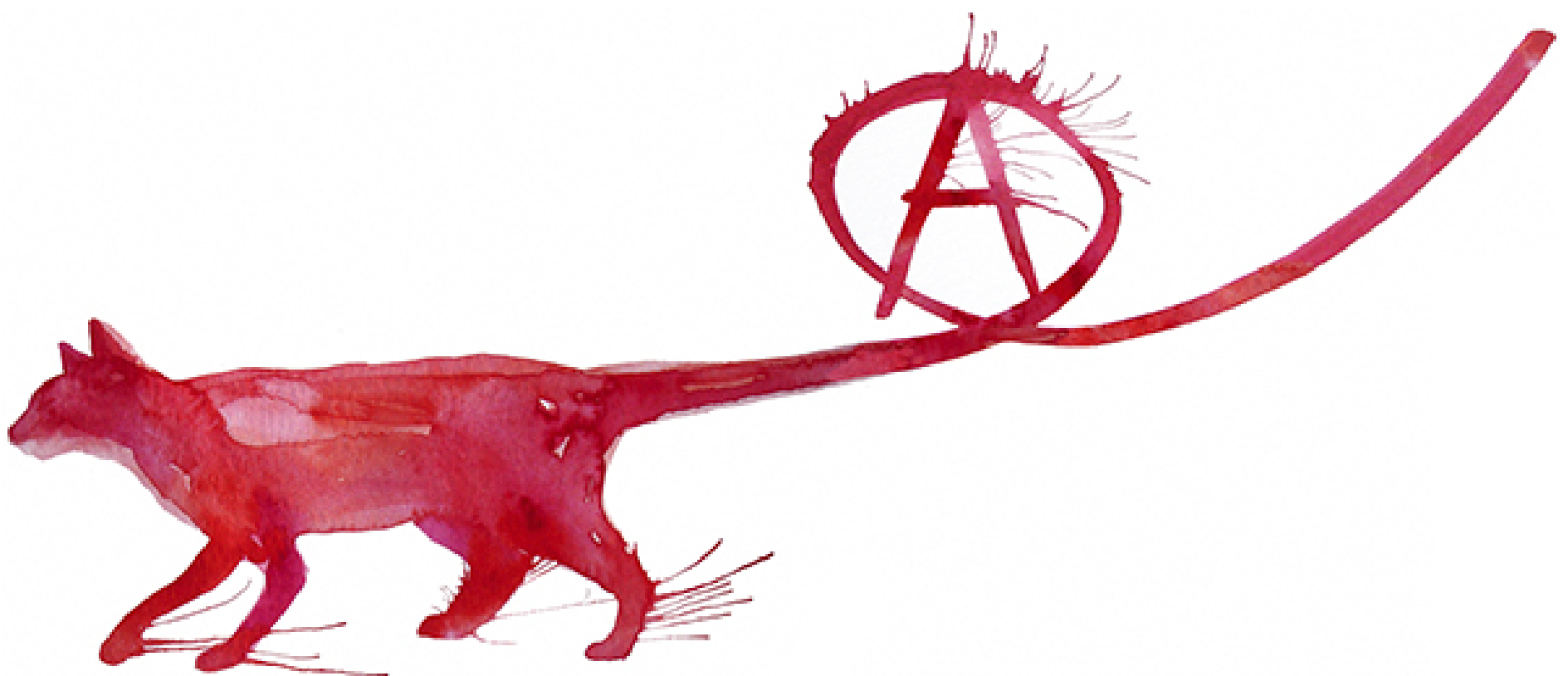
Tot apuntava que seria un dia important: canvis als noms dels carrers de Canamunt per altres de dones lluitadores pels drets socials, pintades de "masclistes" a la seu del PP... Ciutat s'anava preparant per a un dia històric, un dia on es visibilitzaria el vertader poder feminista. A Mallorca, una gran part de la comunitat educativa es va sumar a la convocatòria, amb la culminació de l'anomenada #SetmanaFeminista. Moltes plantilles senceres de dones aturaren a diferents mitjans de comunicació illencs, als instituts, així com les kellys també s'hi sumaren... i és que les pors, les violències estructurals, la desigualtat i les injustícies sembraren sororitat! Diferents piquets informaren a les portes del Mercadona, el Corte Inglés i diferents comerços de la importància de la vaga laboral, però també de cures i de consum. Per la seva banda, els pobles de Mallorca evidenciaren que la xarxa feminisme no és cosa de Ciutat amb nombroses aturades, piquets i mobilitzacions arreu de Santa Maria, Artà, Consell, Campos, Felanitx... Amb una important afluència a Manacor, convocada per l'Assemblea Antipatriarcal, on fa temps que es preparaven per a aquesta important data.

Emperò, el moviment estudiantil fou el protagonista indiscutible del matí, amb una manifestació ben combativa i nombrosa que col·lapsà el centre de Palma. Milers i milers d'estudiants buidaren les aules i ompliren els carrers amb pancartes i missatges feministes per reivindicar que no estan d'acord amb rols de gènere repartits socialment. Mentre, de forma paral·lela, col·lectius feministes, organitzacions de dones treballadores i altres entitats socials es concentraven a Cort per a la lectura dels seus manifestos en suport a la vaga convocada. Cal dir que la manifestació de les estudiants havia de confluïr a Cort amb la resta, però per la magnitud de la manifestació i la seva força es va acabar a Delegació de Govern on es va realitzar una performance i la lectura d'un manifest. Vet aquí la flexibilitat del moviment feminista: va més enllà de qualsevol convocatòria i sobrepassa qualsevol expectativa!

I arribà l'horabaixa! I s'ensumava feminisme arreu de Mallorca, amb busos sencers dels pobles que venien a confluïr a la manifestació unitària. I tot es desbordà... i es demostrà que totes ho podem tot. Enguany fou encapçalada pel moviment feminista i el bloc combatiu. Els primers minuts foren tensos, a causa de la insistència dels sindicats majoritaris a apropiarse d'una jornada de vaga que ells mateixos menysprearen amb la promoció de l'aturada de dues hores. Emperò, la sororitat tornà a aparèixer i un bloc no-mixt encapçalà la manifestació. "Encara hi ha gent a Plaça d'Espanya" es comentava quan la capçalera arribava al Teatre Principal. I és que més de 20.000 persones avançaren fins a la Plaça de les Tortugues on confluïren les principals organitzacions convocants.

Una mobilització d'aquestes característiques no ha fet més que reafirmar la necessitat de treballar conjuntament per aconseguir un món cada cop més feminista. Són molts els reptes que se'ns presenten (enfortir el teixit feminista per arribar a una vaga feminista radical pel proper any; no deixar que diferents oportunistes partidistes i sindicals s'apropriïn del moviment en els seus discursos; trencar la idea de l'amor romàntic -sobretot en les més joves- perquè ens deixin d'assasinar; construir un moviment feminista més plural, divers i amb molt d'amor...), però molta la força i l'alegria que ens acompanyen. Com expressava Simone de Beauvoir, se'ns ensenya a ser dones; ahir demostràrem que implica ser-ho a tots els nivells... i per uns minuts tot va aturar!

Ivan Aguéli, condemnat a viure

Albert Herranz

El 4 de juny de 1900, a París s'ha instal·lat una plaça de toros provisional per introduir el toreig a França. Al centre de la plaça dos matadors esperen la sortida del bou. Hi ha un silenci expectant. De sobte, d'entre el públic, bota a l'arena un home vestit de negre armat amb una pistola. Ràpidament s'atraca als matadors i abans que cap dels presents pugui reaccionar dispara contra ells. Un dels matadors cau ferit. El públic crida i la policia corre cap a l'home que deixa caure l'arma mentre crida: «Visca el bou!».

Qui ha disparat és l'anarquista Ivan Aguéli. Un suec que es dedica a pintar mentre somia amb la revolució. Pel seu atemptat contra els matadors serà condemnat a presó condicional i a una multa. De totes maneres, el procés judicial que el seu acte va engegar va resultar en la prohibició de les corregudes de bou a França.

Ivan Aguéli, que en realitat nomia John Gustaf Agelii, va néixer el 24 de maig de 1869 a Sala (Suècia). La seva era una família benestant. De petit va ser maltractat amb freqüència pel seu pare. El desig de ser lliure seria una ànsia constant en el futur pintor. Després d'una sèrie de fracassos escolars el pare decideix enviar a Aguéli a Visby (Gotland). Allà, mitjançant la contemplació de la natura, descobrí la pintura.

A Estocolm començà a estudiar pintura a l'Associació d'Art però una persona com ell, que mantenia la llibertat com a màxima vital, no trigà molt a xocar amb l'art oficial i el seu màxim representant, el pintor Anders Zorn (1860-1920).

L'any 1890 féu el seu primer viatge a París on es canvià el seu nom a Ivan Aguéli i mantingué contactes amb Cézanne, Gauguin i van Gogh. Fou a la Ciutat de la Llum on Aguéli conegué l'anarquisme. Per al pintor, l'anarquisme «vol crear una cosa nova des de la nostra societat insalubre». Visqué llogat a la casa de la parella Hout, Anatole i Marie. Era una casa plena de

gats abandonats acollits i el centre del París intel·lectual. Als salons de la casa es trobà a Baudelaire, Strindberg i Delacroix. Paral·lelament al món artístic, Aguéli participà en distintes accions anarquistes. Aprengué a fer bombes, fou arrestat en diverses ocasions. A una carta l'any 1911 descrigué l'anarquisme al seu amic Richard Berg de la següent forma: «Imagina una posta de sol i una sortida de sol a la vegada. L'heroisme tranquil i enorme dels dinamiters; la venjança de les víctimes culturals; els somnis dels utopistes i dels artistes; intuïció, un raig pàl·lid potser però que inclou els primers raigs del sol». Finalment, la persecució policial que patí el féu partir cap a Egipte, per segona vegada, cercant la llibertat. Des de petit sempre s'havia sentit atret per l'Orient. La lectura de «Les mil i una nits» el va impressionar molt. A Egipte s'establí a El Caire.

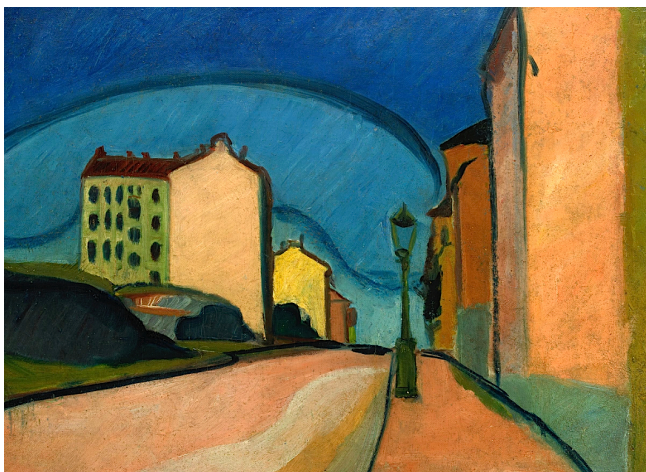
La primera vegada que havia visitat Egipte, per intentar curar una sordera que l'afligia des del seu naixement, havia resultat en la seva conversió a l'Islam, concretament al sufisme, i l'adopció d'un nou nom: Abd Al-Hadi Aqhili. En aquest segon viatge es traslladà al desert per pintar, estudià l'àrab. És un període d'introspecció que fou interromput amb un viatge a París i a Sala, per a assistir a l'enterrament del seu pare. Allà, a Suècia, ningú es volgué relacionar amb l'estrany personatge que arribà al funeral vestit amb una xilaba. Durant aquests anys escrigué: «Desgraciadament he de triomfar, estic condemnat a viure, ja que un dia el meu art haurà d'explicar les excentricitats de la meua vida».

Tornà a l'Egipte una tercera vegada. L'estança africana fou la més fructífera de totes: arribà a pintar setanta quadres a Egipte. La seva actitud crítica contra el poder colonial anglès al país motivà la seva expulsió d'Egipte.

Arribà a Barcelona el 1917 de camí a París. La Primera Guerra Mundial havia començat, veient-se obligat a quedar-hi. S'establí a L'Hospitalet. Cada matí agafava els seus estris de pintar i resseguint les vies del ferrocarril caminava terra endins per pintar. Al seu amic, l'artista Carl Wilhelmson, li demanà que no posés el nom Ivan a les cartes, «millor Gustav» ja que el nom Ivan tenia massa connotacions i els rumors de revolucionaris i agitadors professionals vinguts de Rússia era constant a Espanya. A part de pintar es dedicava a fer traduccions i escriure sobre l'art català. El vell revolucionari no veia amb bons ulls la bullint Barcelona d'aquell temps que mirava amb desconfiança a l'estranger: «Barcelona s'ha tornat impossible per a mi. L'agitació és enemiga dels estrangers (...) Per als revolucionaris tots els estrangers són espies. Un pintor paisatgista estranger és clar que és un espia, pensen. Ni els policies ni els militars em diuen res quan estic pintant vora les bateries (...) però els republicans han de fer-se notar. Com a l'Egipte. Allà, els anglesos no em deien res però tots els jesuïtes, armenis, levantins i tots els altres sempre m'havien d'escriuïssar molestant-me (...) No parlo de política amb ningú ni em fico en el que no m'interessa. Però camino amb els meus estris de pintar pel carrer o per la carretera tot d'una he de patir l'odi de classe o la xenofòbia. A la meua persona ningú vol mal, simplement que no em deixen treballar (...)».

El primer d'octubre de 1917 com cada matí agafa les seves pintures i camina terra endins resseguint la línia fèrria. Avui té febre i sent menys del normal. Darrere seva avança un tren que, malgrat els avisos del maquinista, l'arrossegarà.

Morí a l'edat de 48 anys. Deixà una obra avantguardista pionera a Suècia. «Mai s'és el suficientment exacte, prou senzill i força profund». Amb aquestes paraules resumia la seva obra. Ivan Aguéli, que dominava prop de 16 idiomes, tenia com a desig quan va arribar a la península Ibèrica -com comentà a la seva mare a una carta el 1916- visitar Múrcia. La ciutat del filòsof sufí Ibn Arabi, que es regia per dues màximes: «No tenguís por» i «Pensa per tu mateix».

Entrevista a Dolors Marin

Les dones varen ser les grans protagonistes de la "nova ciència"

Catalina Martorell
Grup d'Estudis Llibertaris Els Oblidats

Aquest febrer de 2018 s'ha publicat un nou llibre de la historiadora i professora Dolors Marin titulat *Espiritistes i lliurepensadores. Dones pioneres en la lluita pels drets civils* (Angle Editorial, 2018) i ja l'hem pogut escoltar en diverses presentacions que ha estat fent per locals i llibreries de Ciutat o a l'Ateneu Lo Tort de Manacor.

Aquí a Mallorca, l'obra de na Dolors Marin és molt coneguda i sempre desperta molt d'interès. Des de que arribà a Mallorca per treballar en un institut de secundària ja hem pogut gaudir de presentacions i conferències de llibres com *Anarquistas un siglo de movimiento libertario en España* (Ariel, 2010) *Anarquismo. Una introducción* (Ariel, 2014) o *La Comuna de París* de Louise Michel (La Malatesta, 2014) de la qual és autora del pròleg. A més, Marin forma part de varies entitats memorialistes. I des de fa uns pocs anys, molts estàvem esperant aquesta nova aventura on na Dolors s'endinsa dins el món de l'espiritisme i el lliurepensament.

Per començar, ens pots definir que és l'espiritisme i com està vinculat al lliurepensament?

L'espiritisme és una de les opcions culturals que apareixen a mitjans del segle XIX als països industrialitzats europeus i americans. Els mateixos espiritistes afirmaven que no era una religió, sinó «una nova ciència» que lligava el coneixement científic amb la possibilitat d'explorar d'altres dimensions espirituals i materials. Està vinculat al lliurepensament ja que aquesta corrent rebutjava el pensament monolític cristià que impregnava la societat del seu temps. Demanaven la llibertat de creences. Més tard sortirà també la teosofia, inspirada per dues figures femenines importants: Elena Blavastki i Annie Besant que tindran també moltes seguidores i que intentaran portar endavant projectes escolars molt avançats lligats al naturisme, el vegetarianisme i la cooperació.

Quines eren les reivindicacions de les dones espiritistes?

Les dones són molt actives dins dels cercles lliurepensadors, que les acullen dins d'un paradigma igualitari, i els aprofiten per demanar paritat, educació i millors condicions de vida.

La lluita contra l'Església catòlica degué esser ferotge, no?

Sí, era una lluita molt desigual. Per això he intentat visibilitzar i valorar aquesta aportació tant valenta, ja que van estar molt represaliades, no tan sols amb multes per les seves publicacions, sinó també amb presó, desterrament o amb atemptats personals per part dels sectors més reaccionaris.

Tornant a les sessions espiritistes, les dones, pel que contes al llibre, tenien un paper ben destacat: eren les mèdiums. En què consistia exactament una sessió i que feia la mèdium?

Devia ser l'únic espai de plena igualtat entre homes i dones en aquesta època, no?

Bé, les pràctiques espiritistes eren molt variades: anaven des de la vidència, al trànsit, l'escriptura «inspirada» o automàtica, els dibuixos o el dialogar amb els esperits familiars del «més enllà». Les dones són les grans protagonistes de totes aquestes sessions perquè es considerava que eren un vehicle adient per a esser hipnotitzades per un home. Aviat però es van emancipar d'aquesta tutela masculina i es posaven en trànsit voluntàriament. Eren molt populars perquè mantenien una conducta personal molt ètica i austera i no cobraven per les seves sessions, això és molt important i que ens diu moltes coses d'aquestes dones.

I quina relació tenien les espiritistes i les atees? Conta'ns una mica aquestes tensions entre l'Amàlia Domingo i la Teresa Claramunt.

Bé, les uneix la voluntat d'emancipació femenina, el republicanisme, el racionalisme o la laïcitat, també el fer front comú amb les dones activistes de la seva època. Feien sessions de controvèrsia pública i deixaven que el públic observés diverses alternatives a la religió catòlica, que era la majoritària. A la premsa trobam aquests enfrontaments en forma de poemes, però també l'amistat i l'admiració mútua que es professaven.

L'espiritisme com a corrent lliurepensador fins quant es present entre la societat catalana? Avui en dia hi ha encara espiritistes que conserven les antigues idees del vuit-cents?

L'espiritisme apareix públicament a l'estat espanyol amb «La Gloriosa» i té una llarga trajectòria lligada al republicanisme, la laïcitat i el racionalisme científic. Es practicava als cercles obreristes més progressistes lligats a la francmaçoneria, les escoles «neutres», el cooperativisme o les reivindicacions socials de caire anarquista o socialista revolucionari, el federalisme i la dissidència en general. També estava lligat a la homeopatia, la frenologia, la hidroteràpia i el mesmerisme, en uns anys en que la medicina explorava aquestes noves propostes. Ho explica molt bé l'obra de Ulrich Linse, Nicole Edelman, Sheila

Robotham, C. Hill, o la de E.P. Thompson, pel que fa a les dissidències religioses i socials lligades a les societats industrialitzades. També en C. Ginzburg fa unes aportacions molt assenyades en tot aquest corrent de la fenomenologia del coneixement. A casa nostra encara no s'ha donat una investigació en profunditat sobre aquest tema, si bé el catedràtic Ignasi Terradas m'ha aconsellat sobre un bon munt de lectures i experiències des del camp de l'antropologia social i cultural. Només l'obra pionera de Gerard Horta sobre el cas català ens sembla mereixedora d'atenció i que s'inscriu dins aquestes corrents universitàries europees o americanes. Cal dir que els espiritistes d'avui no tenen massa a veure amb els de la societat vuitcentista, han canviat les condicions materials i socials de vida, segueixen en unes lectures i texts fonamentals, però ha canviat moltíssim, és un tema complex.

Per acabar, has trobat algunes connexions d'aquest espiritisme i lliurepensament català amb les illes?

Sí, és clar, sobretot a Menorca on l'espiritisme va estar molt lligat al republicanisme o al protestantisme, i també a Capdepera on va assolir una gran popularitat. He trobat també correspondència a les revistes de la península amb els practicants de les Balears que fins i tot van aconseguir editar varies publicacions.

Gràcies Dolors per recuperar aquesta història de les dones pioneres que ha estat tan invisibilitzada.

Entram en la fase final

Notícies sobre el documental

«Tot Inclòs. Danys i conseqüències del Turisme a les nostres illes».

Tot Inclòs

Una vegada aconseguit el finançament necessari, tal com es va informar en una nota en el mes de gener, el documental que impulsa el col·lectiu Tot Inclòs iniciava l'any amb l'equip de rodatge capficat en nombroses entrevistes que hi havia previstes, així com en l'enregistrament de les imatges de recurs pertinents. Ara, amb la desitjada primavera mostrant ja els seus confortants raigs de sol, gairebé totes les entrevistes han estat realitzades. Per tant, la propera tasca en la qual posarà les mans l'equip tècnic que realitza el documental serà l'àrdua feina de triatge i muntatge de les moltes hores de rodatge que hi ha, així com la selecció dels fotogrames dels arxius històrics que es considerin necessaris. A la vegada, en aquesta fase, també entrarà en escena el treball dels dissenyadors encarregats de confeccionar el grafisme del documental. Tot, tal com s'ha perfilat en el guió de treball, perquè a finals del mes de juny es pugui estrenar, si no hi ha imprevistos o entrebancs.

Per altra banda, l'equip impulsor del documental ja ha encomanat les recompenses que pertocuen als

nombrosos cofinançadors del film, un total de 432 persones i entitats. Quan pertoqui ja informarem per on es podran passar a recollir. Així mateix, si tot va com s'ha previst, una vegada feta l'esperada presentació a la gran pantalla de l'estrena del documental, s'iniciarà una campanya de presentacions que esperem ens faci anar arreu de l'illa; que ens transporti a les altres illes baleariques; que també es pugui visionar públicament als indrets de parla catalana del continent; així com a altres territoris de la península ibèrica; i perquè no... a l'altra banda de les fronteres de l'estat espanyol. Volem que el documental tengui en els seus subtítols la major diversitat de llengües possible. Com més en tengui, major podrà ser la seva difusió.

En conclusió, després de quatre anys seguits produint i editant monogràfics en paper per tal de posar en qüestió a la totpoderosa indústria turística i assenyalar les nombroses problemàtiques i dependències que ha creat, ara estam a prop de poder presentar la nostra empresa més ambiciosa. El nostre objectiu era que per primera vegada hi hagués un contra-relat històric i informatiu en format audiovisual que exposàs en aquest format gran part

de les qüestions que hem tractat en els monogràfics durant aquests darrers anys. Estam gairebé segurs que ho hem aconseguit i que no decebrem a la gran quantitat de gent que ha col·laborat en aquest projecte. Esperam també que aquest treball pugui arribar a la màxima gent possible. És de vital importància que el gruix de la població conegui la cara obscura (sí es que n'hi ha de clara) del monocultiu turístic.

Com hem repetit molts de pics, la insostenibilitat i la total dependència del model que s'ha creat és exagerada. Davant aquesta alarmant situació pensam que les polítiques reformistes, que ni tant sols aquest Govern amb camuflatge ecologista ha intentat realitzar, només podrien allargar la problemàtica, la vida d'un pacient a l'UCI. Serà difícil i segurament molt amarg, però quan abans reconeguem que estam immersos en una espiral viciosa, la del creixement com a doctrina, l'única sortida de la qual és el col·lapse, més bo de fer serà navegar el temporal. Així les coses, no ens queda més remei que pensar en perspectiva i anar preparant des de ja la construcció d'una societat amb uns valors realment solidaris i sostenibles.

8 d'abril. Estació Marítima de Palma.

Concentració Stop Creuers.

Deim adéu al 'Symphony of the Seas'.

estem organitzant un
col·lectiu llibertari
estudiantil a Palma
t'hi apuntes?

felestudiantil.org
info@felestudiantil.org

NOSALTRES vol continuar i per això necessita cent persones que vulguin ajudar-nos a sortir al carrer. Cent amics i amigues que facin possible que la nostra veu es senti al carrer. Cent columnes per refermar la nostra casa de paper. Cent esqueses sobre les quals recolzar-nos. Cent passes per encaminar el nostre projecte. Cent mans que estrènyer i cent boques que ens ajudin a proclamar:
Volem un nou món i el volem construir ara!

Ens vols donar un cop de mà?

Fes-te subscriptor/a!

Regala una subscripció!

Demana que et regalin una subscripció!

Subscriu-te anualment per 5€!

Punts de distribució

Ciutat ~ Ateneu Llibertari Estel Negre

Manacor ~ Ateneu lo Tort

Ciutat ~ Ateneu Talaiot Rebel

Menorca ~ Ses Voltes | Ciutadella

Ciutat ~ CNT Palma

Pollença ~ Ateneu Popular de

Felanitx ~ Ateneu de Felanitx

Pollença

Vols distribuir-nos? CONTACTA

NOSALTRES

nosaltres@riseup.net

Apartat 278 – 07350
Binissalem (Mallorca)

Tiratge ~ 250 exemplars gratuïts
Edita: Blat del Pla Impressors
Maquetat amb programari lliure

DL: PM 1259-2016

nosaltres.noblogs.org